

NAGRADA
IGORJA ZABELA
ZA KULTURO IN
TEORIJO 2018

Glavna nagrajenka

Joanna Mytkowska

**KURATORKA IN DIREKTORICA MUZEJA
ZA MODERNO UMETNOST V VARŠAVI**

Žirija je podelila Nagrado Igorja Zabela za kulturo in teorijo Joanni Mytkowski za predano in izstopajoče delo direktorice Muzeja za moderno umetnost v Varšavi.

Joanna Mytkowska je od leta 2007 direktorica Muzeja za moderno umetnost v Varšavi, ustanovljenega leta 2005. Četudi je položaj prevzela v nemirnem obdobju korenitih sprememb politične krajine tako na mestni kot državni ravni, ji je v desetih letih uspelo vzpostaviti umetnostno institucijo, ki je postala prelomni akter na Poljskem in referenčna ustanova v mednarodnem prostoru. Njena neutrudna prizadevanja pri uresničevanju novih arhitekturnih načrtov za muzejsko zgradbo (predvidoma bo odprta leta 2022), uspešno vodenje muzejskih dejavnosti na različnih začasnih lokacijah (v Varšavi in drugod po državi) ob tem pa razvijanje muzeja, ki je angažiran in navdihujoči udeleženec v lokalnem in mednarodnem družbenem ter umetniškem življenju, si zaslužijo najvišje priznanje in spoštovanje.

Muzej za moderno umetnost v Varšavi, programsko usmerjen na obdobje po 2. svetovni vojni in umetniško produkcijo v »tranzicijskih državah«, prireja razstave in spremljevalni program uveljavljenih, a tudi relativno prezrtih umetnikov in umetnic, kot so Oskar Hansen, Alina Szapocznikow, Mária Bartusová, Ion Grigorescu, Július Koller in Edi Hila. Prav tako predstavlja mlajšo generacijo poljskih umetnikov in umetnic ter njihovo delo vpisuje v mednarodni kontekst.

Izhajajoč iz rastoče zbirke, ki je v nenehnem dialogu z družbeno realnostjo, predanega arhiviranja in kompleksnih tematskih razstav, je Muzej postal mesto poglobljenega raziskovanja in ustvarjanja znanja. Nenehno preučevanje preteklosti ob hkratnem sledenju aktualnemu in sodobnemu je jedro razstavnega in ambicioznega izobraževalnega programa. Slednji vključuje tudi spletno mesto z vrhunci, kot sta *Filmoteka Muzeja*, zbirka umetniških filmov, ki obsega nekaj sto naslovov, in *Umetniški arhivi*, projekt digitalizacije in predstavitve arhivov umetniških praks po letu 1945.

Med najbolj strateškimi projekti Muzeja so skupnostni programi, ki se nanašajo na mesto Varšava, recimo serija *Varšava v izgradnji*, prikaz urbanega, družbenega in kulturnega razvoja mesta, ali *Park kipov Bródno*, razvit v tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo.

Mytkowska uspešno sledi ideji muzeja kot kritičnega, reflektivnega in civilnodružbeno odgovornega prostora, »ustanove, ki ni okostenela, temveč je aktiven protagonist, ki poživlja civilnodružbeno sfero in nenehno preizprašuje svoje cilje ter dolžnosti do javnosti« (po njenih besedah).

Žirija priznava izredne intelektualne, kuratorske in civilnodružbene dosežke, ki jih je Mytkowska razvijala v zadnjih petnajstih letih, še posebej kot direktorica Muzeja za moderno umetnost v Varšavi, njeno izjemno predanost pri utrjevanju odnosa med umetnostjo in družbo v času korenitih družbenopolitičnih sprememb, pa tudi izstopajoče znanje o umetnosti srednje in vzhodne Evrope. Joanna Mytkowska si z Igorjem Zabelom ne deli le intelektualne predanosti, temveč tudi svetovljanstvo in velikodušnost, ki odpirata prostor spremembam in novim načinom mišljenja.

Kratka biografija

Joanna Mytkowska je umetnostna zgodovinarica, kuratorica in od leta 2007 direktorica Muzeja za moderno umetnost v Varšavi. V 1990-ih je začela poklicno kariero kot kuratorica varšavske Galerije Foksal, legendarnem, nekomercialnem umetniškem prostoru, ki so ga leta 1966 ustanovili umetniki sami. Kmalu zatem je z Andrzejem Przywaro in Adamom Szymczykom soustanovila Fundacijo Galerije Foksal, ki je stremela k vzpostavitvi raziskovalne in finančne podpore sodobni poljski umetnosti, pa tudi k ohranjanju dediščine poljskih avantgardnih umetnikov, kot sta Henryk Stażewski in Edward Krasiński. V Fundaciji je delovala med letoma 2001 in 2007, v letih 2006 in 2007 pa v pariškem Centru Georges Pompidou, kjer je kasneje kurirala tudi razstavo *Obljube preteklosti: Prekinjana zgodovina umetnosti v nekdanji Vzhodni Evropi* (2010, s Christine Macel), eno najpomembnejših raziskovalnih razstav o umetnosti srednje in vzhodne Evrope. Kurirala je pomembne razstave v različnih mednarodnih muzejih in umetnostnih prizoriščih, kot sta *Poljski paviljon* z Arturjem Żmijewskim na 51. beneškem bienalu (2005) in razstava *Alina Szapocznikow: Skulpture. Razkrito. 1955–1972* (z Eleno Filipovic), ki je potovala tudi v newyorški Muzej moderne umetnosti (2012).

Člani žirije 2018

Adam Budak – GLAVNI KUSTOS, NARODNA GALERIJA, PRAGA

Ana Janevski – KUSTOSINJA, MOMA, NEW YORK

Erzen Shkolli – DIREKTOR, NARODNA UMETNOSTNA GALERIJA ALBANIJE, TIRANA